

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Čipery a soudců Mgr. Tomáše Šintáka a JUDr. Jiřího Hanuše ve věci

navrhovatele: **P. N.**, narozený dne [redacted]
toho času ve výkonu trestu odnětí svobody ve věznici [redacted]

o ustanovení zástupce a osvobození od soudních poplatků

k odvolání navrhovatele proti usnesení Okresního soudu v [redacted] ze dne [redacted]
č. j. [redacted]

takto:

Usnesení okresního soudu se **potvrzuje** ve znění, že se navrhovateli zástupce z řad advokátů neustanovuje.

Odůvodnění:

Usnesením výše označeným rozhodl okresní soud tak, že se navrhovateli odnímá ustanovení zástupce pro řízení.

V jeho odůvodnění okresní soud vyložil, že usnesením ze dne [redacted] č. j. [redacted] rozhodl k žádosti navrhovatele o jeho osvobození od soudních poplatků a zástupcem mu k ochraně jeho zájmů ustanovil advokáta [redacted]. J. K. [redacted]. Usnesením ze dne [redacted] č. j. [redacted] byl [redacted]. J. K. [redacted] na vlastní žádost zproštěn funkce zástupce navrhovatele pro řízení, a to na ustanovení podle § 20 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, neboť došlo k narušení nezbytné důvěry mezi ním a klientem a současně mu nebyla poskytnuta potřebná součinnost. Tímto usnesením byla dále ustanovena do této funkce advokátka [redacted]. K. M. [redacted]. Ta vedla s navrhovatelem korespondenci a její koncipient [redacted]. J. [redacted] ho navštívil ve věznici [redacted]. Jmenovaná zástupkyně následně okresnímu soudu sdělila, že ani jí nebyly potřebné podklady pro zastoupení poskytnuty a požádala o zproštění funkce. O této žádosti okresní soud nerozhodl, neboť zastupování zaniklo jejím vyškrtnutím ze seznamu advokátů k [redacted]. Navrhovatel nadále trvá na tom, aby mu byl ustanoven advokát, a to tentokrát [redacted]. J. [redacted], pokud byl již zapsán jako advokát. Okresní soud po právní stránce poukázal na ustanovení § 30 odst. 1 a § 138 odst. 1 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) a připomněl, že pro ustanovení zástupce účastníku musí být současně splněny tři podmínky. První podmínkou je žádost účastníka, druhou podmínkou je splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků. Třetí podmínkou je to, že ustanovení zástupce je nezbytně třeba k ochraně jeho zájmů. Není-li jedna z uvedených podmínek splněna, nelze žádosti o ustanovení zástupce vyhovět. Navrhovatel dle okresního soudu z pozice účastníka zcela osvobozeného od soudních poplatků opakovaně zneužívá bezplatného zastoupení, které by mu tak nemělo nadále svědčit.

Proti tomuto usnesení podal navrhovatel odvolání. Namítal předně, že advokát mu byl ustanoven již usnesením okresního soudu ze dne [redacted] č. j. [redacted] (v usnesení okresního soudu je uvedeno nesprávné č. j. [redacted]). Tímto usnesením je okresní soud vázán.

Okresní soud však nevysvětlil, proč se od něho nyní odchýlil a popřel navrhovatelovo právo na právní pomoc. Navrhovatel poukazuje na to, že již o věci jednal s J. J. J. který zastupoval K. M. On je s věcí obeznámen, a proto by s ním navrhovatel rád jednal i nadále. Okresní soud pominul předpisy vyšší právní síly, a to čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 3 písm. c) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. V odůvodnění usnesení okresního soudu navrhovatel postrádá úvahu o tom, která z podmínek pro ustanovení zástupce není v jeho případě splněna. Navrhovatel je přesvědčen, že jeho zastoupení advokátem je nezbytné, neboť tu jde o získání podkladů od vězeňské služby. Nesouhlasí s úvahou okresního soudu, že opakovaně zneužívá bezplatného zastoupení. Je otázkou, zda neshody se dvěma advokáty a jejich neschopnost zajistit podklady lze vykládat jako zneužívání. Usnesení okresního soudu není podepřeno žádným zákonem, k jeho vydání chybí zákonné zmocnění. Dle jeho přesvědčení je protizákonné i rozhodování vyšší soudní úřednicí a nikoliv soudcem, neboť jde o posouzení citlivé věci. Odvolatel navrhl zrušení napadeného usnesení, popřípadě jeho změnu tak, že se mu ustanovuje J. J. J.

Krajský soud jako soud odvolací po zjištění, že odvolání je přípustné (§ 201 o. s. ř.), obsahuje všechny podstatné náležitosti (§ 205 o. s. ř.) a je podáno osobou oprávněnou a včas (§ 201 a § 204 o. s. ř.), přezkoumal bez nařízení jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.) odvoláním napadené usnesení okresního soudu i jemu předcházející řízení v mezích, ve kterých se odvolatel domáhal jeho přezkumu (§ 212 o. s. ř.). Přihlížel přitom jen důvodům, které se týkají toho, co okresní soud řešil ve výroku odvoláním napadeného usnesení (§ 212a odst. 6 o. s. ř.). Odvolání důvodným neshledal.

S odvolatelem především nelze souhlasit v názoru, že okresní soud je v řízení vázán svým usnesením ze dne J. J. J. v části, již byl navrhovateli ustanoven zástupce advokát J. K. Právní účinky tohoto usnesení pominuly v důsledku vydání usnesení ze dne J. J. J., kterým byl jmenovaný advokát funkce ustanoveného zástupce navrhovatele zproštěn. Účinky ustanovení další zástupkyně advokátky K. J. zanikly jejím vyškrtnutím ze seznamu advokátů (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu z J. J. J. sp. zn. J. J. J.). Okresní soud tedy nyní znovu rozhodoval o tom, zda navrhovatel i nadále splňuje zákonné podmínky pro to, aby mu byl ustanoven zástupce z řad advokátů. V této souvislosti správně užil příslušná zákonná ustanovení § 30 a § 138 odst. 1 o. s. ř. Námitka navrhovatele, že soud prvního stupně vydal napadené usnesení bez zákonného zmocnění, je tedy zcela lichá. Naopak je třeba zdůraznit, že okresní soud zcela v souladu se zákonem zvažoval i to, zda postup navrhovatele v řízení, který i nadále požaduje, aby mu byl ustanoven zástupce z řad advokátů, nevykazuje znaky zneužití práva. Uvedenou otázku jsou soudy při daném rozhodování oprávněny zvažovat i ve světle odvolatelem správně zmiňované okolnosti, že jeho právo na právní pomoc v řízení před soudy projevující se případně i v poskytnutí bezplatného zastupování advokátem je garantováno na ústavněprávní i mezinárodněprávní rovině.

V této souvislosti je nutno poukázat zejména na ustanovení § 6, věty druhé o. s. ř., které zakotvuje zásadu, že ustanovení tohoto zákona musí být vykládána a používána tak, aby nedocházelo k jejich zneužívání. V daném případě okresní soud navrhovateli ustanovil k ochraně jeho zájmů postupně dva advokáty. Oba advokáti poté, co vstoupili v komunikaci s navrhovatelem, shodně požádali o zproštění povinnosti navrhovatele zastupovat s odkazem na ustanovení § 20 odst. 2 zákona o advokacii a poukázali na narušení nezbytné důvěry a neposkytování potřebné součinnosti ze strany navrhovatele. Závěr okresního soudu o tom, že navrhovatel v rozporu s účelem zákona opakovaně zneužívá postavení účastníka osvobozeného od soudních poplatků k získání bezplatného zastoupení, je tedy plně opodstatněný.

Odvolací soud proto z výše uvedených důvodů odvoláním napadené usnesení soudu prvního stupně jako věcně správné potvrdil (§ 219 o. s. ř.). Přistoupil takto k formulační úpravě výroku napadeného usnesení, neboť (jak vyloženo výše) okresní soud usnesením žádné ustanovení

zástupce navrhovatelí neodnímal. Navrhovatel v době vydání usnesení okresního soudu zastoupen nebyl, výstižnější podoba výroku usnesení je tedy ta, že se navrhovatel zástupce z řad advokátů neustanovuje.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není odvolání ani dovolání přípustné.

Hradec Králové 30. června 2021

JUDr. Jiří Hanuš v. r.
soudce
v zastoupení za nepřítomného předsedu senátu
JUDr. Jana Čiperu z důvodu dovolené